

[From.]

myndigheden er det jo sådan, at der kommer andre ministre efter hr. Poul Hansen, og det vil sige at man uden videre giver hals- og håndsret over Danmarks forsvar til måske en hel række af ministre, som man overhovedet ikke kan vide noget som helst om. Det nærmer sig da vist det uansvarlige, og skal det undgås, må vi til at lovgive med navns nævnelse bilagt fødsels- og dåbsattest og altså skrive i loven, at bemyndigheden kun gælder Poul Hansen og kun så længe, han skikker sig vel. Også dette ville da vist være noget usædvanligt, og selv om jeg meget vel kan se det praktiske ved den foreslåede bemyndigelse, er mine betænkeligheder så store, at jeg må foreslå, at vi prøver at finde en bedre og mere parlamentarisk form med mere koncise udtryk for de givne rammer.

Du overdriver, kan jeg næsten mærke forsvarsministeren sidder og tænker, og i øvrigt har vi jo det foreslåede udvalg som en kontrolforanstaltning. Dette kan jeg ikke anerkende. Bemyndigheden er jo kun givet til ministeren og ikke til udvalget, og jeg har forstået det sådan, at udvalget kun kan modtage oplysninger, og at forsvarsministeren kan rådføre sig med det. Derfor vil man forstå, at jeg ikke kan se nogen mening med et sådant udvalg, og jeg må føje til, at rent principielt er jeg modstander af den sammenblanding af administration og lovgivning, som et sådant udvalg ville være udtryk for. Jeg synes for resten, at vi har lidt rigeligt af den slags i forvejen. På denne baggrund er jeg imod det foreslåede udvalg, og der skal gode argumenter til for at ændre min indstilling.

Om selve beløbsrammen vil jeg sige, at den kan være et udmærket udgangspunkt for de videre forhandlinger, men det store spørgsmål for os er: hvad får vi for disse millioner? Er det en forøgelse af forswarets effektivitet, eller er det det modsatte? Hvad siger vores egne militære sagkyndige til dette, og hvad mener NATO? Det endelige svar på dette vil blive afgørende for venstres stilling til beløbsrammens størrelse.

Det rent logiske og rationelle ville naturligvis være at spørge forsvarsstyrelsen: hvad er opgaven for et dansk forsvar, hvad skal der til for at løse denne opgave, og hvad koster det?

Så ligetil er det jo nok næppe, men jeg mener bare, at vi må aldrig tabe af syne, at i dette forhold ligger den saglige vurdering af beløbsrammens størrelse, og folketinget må altid holde sig dette for øje. Hele dette problem bliver et meget centralt punkt i de kommende drøftelser, og jeg ønsker blot at slå den ting fast, at nyttevirkningen af de penge, vi bruger, stiger progressivt med de sidste millioner.

Forsvarsministeren siger, at vi må indkalde færre soldater, at enhederne derfor bliver mindre, men at de til gengæld bliver mere effektive. Hvis dette sidste er rigtigt, skal det ikke afskrække mig, og jeg vil gerne i den forbindelse bede om tilladelse til at citere et lille afsnit af Montgomerys erindringer, bind 1, side 75, hvor han siger:

„Jeg har altid næret den anskuelse, at en hær ikke blot er en samling individer med så og så mange tanks, kanoner, maskingeværer o. s. v., og at en hærstyrke ikke blot er den samlede sum af disse ting. En hærs virkelige styrke er og må være langt større end summen af dens enkelte bestanddele; denne ekstra styrke udspringer af moralen, kampånden, den gensidige tillid mellem førerne, de førte og specielt til overkommandoen, kammeratskabets art og mange andre u håndgribelige, åndelige kvaliteter.“

Jeg tror, dette er rigtigt. På denne baggrund er jeg ikke ængstelig for mindre enheder, og jeg vil oprigtigt håbe, at alle instanser i det danske forsvar vil lægge sig denne erfarne mands ord på sinde, selv om jeg gerne indrømmer, at kravet er stort.

Hvordan skaber man da denne forøgede effektivitet? Forsvarets ledelse har krav på, at det ikke alene bliver en papireffektivitet, og jeg synes, at den højtærede forsvarsministers antydninger i fremsættelsestalen var meget vage. Derfor vil jeg gerne bede forsvarsministeren give klar besked om, hvad han i så henseende har at byde på, og jeg vil naturligvis være indforstået dermed, hvis ministeren foretrækker at give dette svar i et udvalgsmøde, men vor endelige stilling vil være afhængig af de planer, man i så henseende måtte have.

Mine begreber om større effektivitet går i retning af pansring, af bevægelighed og ildkraft og sidst, men ikke mindst, af disciplinen og den moralske standard fra